

V tiskarni, četrtletnik in soloto
lahaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vsa leta 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . —
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .
Po pošti:
Za vsa leta 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . —
za četrt leta 2 . . . 60 . . .
Vredniti in opravištvu
je na stolnem trgu (Dom-
plat) hiš. št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznanila:
Za navadno dvostopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiska 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat.
Veče pisemke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (štampelj) za 30 k.
Rekopisi se ne vračajo,
dopolni naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 43.

V Mariboru 13. aprila 1869.

Tečaj II.

Porotne sodbe.

IV.

V zadnjem članku smo razložili, da že iz splošnih obzirov nika-
kor ne sodi, ako postava izročuje volitev letnih porotnikov srenjskim zasto-
pom onega mesta, kjer ima tiskovna sodnija svoj sedež. Še slabše pa se
vsa nova ustanova pokaže, ako jo — kar moramo — pogledamo iz poli-
tičnega in narodnega stališča. Iz tega stališča jo moramo ogle-
dati, kajti v novih sodnijah bo imela politika ali kar je še slabše — politična
strast več opraviti, kakor bo koristilo čistoti pravosodja. Potujmo v duhu
po mestih, ki bodo imela porotne sodnije za slovensko časovno in tiskopisje in
ustavimo se v Celji, Celovcu, Ljubljani, Gorici ali v Trstu, povsod so srenj-
ska zastopništva rezultati političnih in narodnih bojov, v katerih so nadvla-
dali naši politični in narodni nasprotniki. V nekterih mestnih od-
borih ne sedi ne ena edina oseba narodnega značaja in slovenskega rodo-
ljubja, v nekterih pa so Slovenci v toliki manjšini, da se bo njih glas vseg-
dar preupil, če bodo sploh kaj glasú dobili. Kako pa nemškutarji in Lahoni
stojé proti naši politiki, kazali smo že poprej in bomo kasneje še navedli
nekoliko lastnih skušenj. Sami bi si prah v oči metali, ko bi se hoteli tola-
žiti, da bodo iz teh elementov sestavljene komisije pri svojem volilnem poslu
iz prvotnega zapisnika sestavljali letne porotnike brez obzira na politično
mišljenje porotnega moža, ampak naravnost in brez ovinkov si povedimo:
Te komisije bodo toliko časa poberale v letni zapisnik privržence svoje stranke,
dokler bodo katerega imele, in ako bodo morale zaradi števila seči po narodnih mo-
žeh, segle bodo po tistih, ki se jim zdé najmanj nevarni, to je po najmanj omi-
kanih in samostalnih v mišljenju in vedenju. Objektivnosti, ki bi se povzdigi-
nila nad tako ravnanje, se naši nasprotniki še niso naučili, se je tudi niso
imeli kje učiti — gotovo je še niso nikjer pokazali. Naj se nam ne ugo-
varja s določilom v postavi, da se imajo voliti oni možje, ki so zaradi svoje
razumnosti, poštenosti, pravnega mišljenja in značajnosti za porotniški posel
posebno sposobni. Določilo samo na sebi je v tej postavi bombast, ki bi
bil prav lahko iz postave izostal, ker se vse to že samo ob sebi in iz narave
nove ustanove razumeva. Poprejšnja postavodaja se je tega bombasta bolj
ogibala in enacih določil ne nahajamo niti v srenjskih, niti v deželni volil-
nih redih, kjer bi smela z isto pravico stati. Pa naj se že izreče ali modro
zamolči, po njem se ne bo ravnilo, vsaj skušnja v enacih slučajih kaže, da
se po teh načelih ne ravna — in skušnja ima pri naši razsodbi gotovo pred-
nost pred teoretičnimi nadami. Le en primer! Deželni zbori bi morali —
in naj bo večina že narodna ali ne — pri svojih volitvah biti gotovo objek-
tivni in bi moral štirski zbor in njegova nemška večina obzir jemati na vse
v deželnem zboru zastopane elemente, ali če že to ni mogoče, vsaj na oba
v njem zastopana naroda. Kako pa je to objektivnost kazal? Tam kjer ga
postava ni posebno vezala, in je volil po svoji volji, pomolnoma je prezrl
dolenje širske Slovence in njih zastopnike: v deželni odbor ni volil
nikdar še nobenega Slovence, pač pa je doktorja Aichmayer samo
zato odpravil iz dež. odbora, ker se je poštenjak predrznil v neki formal-
nosti povzdigniti svojo besedo za Slovence in ž njimi glasovati.

Tako se pri volitvi za državni zbor s Slovenci ni ravno moglo

ravnati, kajti postava in srečni izid dolenje-štirskih volitev nista dopuščala vo-
liti drugače, kakor dva Slovence. A kako jih je volil slavni deželni zbor
v Gradcu? Ali je morebiti volil ona dva slov. poslanca, ki sta že nekoliko
let v parlamentu dosedovala? ali je morebiti vzel enega izmed onih, ki so se
priporočali za postavodajne telo dunajsko po svoji učenosti in visoki izobra-
ženosti, ki pa so imeli z drugimi svojimi manj učenimi slov. tovariši enako
„poštenosti, pravnega mišljenja in značajnosti?“ Ne! Izvolil je dva tedaj
parlamentarna novince, o katerih si je mislil, da bodeta sedanje decembriste
najmanj motila v njihovem ljudskem osrečevanju; katerih eden je naravnost
rekel, da ga je taka volitev razžalila! Med slovenskimi poslanci v
Gradcu pa je tedaj in še zdaj vlada prepričanje, da bi nemška večina
graška v državni zbor izmed slovenske grupe volila vsacega negledé na nje-
govo „razumnost, poštenost, pravno mišljenje in značajnost,“ samo da bi bil
Nemec ali vsaj nemškutar. V tem je tudi ključ zastavici, zakaj se naša slov.
drž. poslanci ne odpoveata drž. poslanstvu; zdaj bi gotovo poslali Seitelna
na Dunaj Slovence zastopat. In če se to godi na zelenem lesu, če tako
volijo prva ki sedanjega parlamentarizma, liberalizma in avstrijske po-
stavodaje, kako bodo še le volili njih suhi odrastliki po naših mestih in
mesticih! kjer je na priliko v Celji narodna starost tako visoko dorastla, da
se je na dan naše pravde nadepolna nemškutarska mladina (1) /ondot-
ne gimnazije (seveda brez Slovencev) tako navdušila za principije svo-
bodnega tiska, da je po dokončanem obravnavanju gospodu državnemu pravd-
niku pred njegovimi okni napravila, kar se „ständchen“ imenuje. Naj si
naši bralci sami napravijo sodbo, kako bo o slovenskih političnih pravi-
dah volil in sodil filistejski meščan, kjer po taki strastni megli tava — nas-
sprotna mladina!

Primorski Slovani.

Pod tem napisom je prinesla Schuselkova „Reforma“ obširen članek,
iz katerega hočemo svojim bralcem priobčiti, kar spada pod predstoječi napis.
V omenjenem članku med drugim beremo: „Od pretekle jeseni sem se je
v vsem tržaškem Primorju napravilo mnogo mnogo čitalnic, ki imajo gojiti
narodno svest in materini jezik. Te čitalnice so trden in nepredljiv jez, ki
bo branil da se ne poitalijani dežela, ki za njim, leži. Te čitalnice so trd-
njave slovenskega naroda, ki se je široko ob italijanski meji naselil in na
teh trdnjavah samih se bodo vsa požrešna poželenja italijanske propagande
razbila, kajti pogodbe med državami se lahko raztrgajo in z nogami teptajo,
kabinetska politika je odvisna od najčudnejših slučajev in sprememb: trdno
in nespremenljivo ostane le mišljenje in čustvo narodovo, in 20 let sem so
bile prazne poskušnje, s kterimi so hoteli Italijani zapeljati primorske Slovence,
ki so se trdno držali prestola in velike očetnjave. Denes so razvili sloven-
sko trobojnico, a nad njo avstrijsko zastavo; slovanska trobojnica pomenja
tu le navadno veljavo in ravnopravnost, italijanska trobojnica pa, ki se je
v Primorju razvila, kliče k odpadu od skupne države. Slovencem se njih
želje niso izpolnile, zato je čakajo na boljše čase, ali njih tirjatve in pričra-
kovanja zato še nikakor niso zadušena. Niso dosegli ločitve od mesta niti

Listek.

Ivan Turgenjev, prvi ruski novelist.

V poslednjem desetletju se je tudi pri nas Slovencih začelo obdelo-
vati v vsaki literaturi za naroden in literaren napredek preimenitno polje
novele. Okolo Janežičevega Glasnika se je bilo zbralo nekoliko mladih mož
tako od začetka izhajanja tega za našo literaturo prevažnega lista, kateri
so nastopili popred v našem začetnem slovstvu neznano ali vsaj neobdelo-
vano polje pripovedne poezije. Res ne moremo reči, ako smo vestni, da so nam
tu bile ponujane po umetniških tirjatvah le dovršene stvari; to pa smemo
reči, da smo sploh nahajali talente, katerih bi smelo naše slovstvo veselo
biti, ako bi bili potu, ki so ga nastopili, zvesti ostali. Večina novelistov pr-
vega Glasnika pak, ki jih pozna naša literarna zgodovina (ako se ne peča
samo z nekdanjimi prestavami biblije), popustilo je to polje, bodisi da tiho
molči ali pa se briga za drugovrstno, morda za naš naroden napredek menj
važno slovstveno delavnost, menj važno pravim zato, ker bi bili s svojim ta-
lentom za splošnost drugde mora več koristili. O teh, ki so hvalevredno
slovstveno polje v pripovednosti začeli, pa se mu izneverili, kakor o še
manjšem številu onih, ki so ga obdelovali v poslednjem času in o katerih je
upati, da ga ne puste, ne bom sodil, temuč prepustim tako ali inako sodbo
nastopnikom. Želim pa to dvojno, da bi se enake vrste literarni delavci na
slavo in korist našega naroda množili in izobraževali, in da bi jih slovste-
nega delovanja korist narod toliko spoznal, da jim delo nemogoče ne bo
zaradi občne malomarnosti. In iz tega namena morda ni odveč, ako sloven-
skim bralcem podam kratek življenjepis prvega pripovednika nam sorodnega
plemena, ruskega naroda, Ivana Turgenjeva.

Ruski narod in ruska država se imenuje po sovražnih in nesovražnih
glasilih mlad velikan. Duhovno življenje se je tam začelo gibati v najno-

vejem času in ni čuda, da vsi, ki so vajeni ali navajeni sovražiti vse kar je
slovansko, zanikajo vse rusko tem trdovratneje, kolikor bolj vidijo da napreduje; ni
čudo, ako naše judovsko kupljivo nemško časopisje v tem s časom na-
preduje, da rusko slovstvo toliko bolj z barbarizmom nadevlje, kolikor
nagleje si ta zaostali mladi velikan prizadeva po svojih najboljših možeh
dohiteti in prehiteti druge evropske narode. — Slovanje imamo na svojih pred-
nikih vsi eno kletev. Kakor naši izobraženi predniki, sramovali so se tudi
ruski prejšnji velikaši slovanski govoriti z drugim človekom, kakor s svojim
hlapcem. Hvala bogu, kakor pri nas, tako je že pred precej časom minilo
tudi tam to samozaničevanje. Kakor pri nas, tako je ta led predrla tudi
na Ruskem najprvo literatura. Nikolaj Karamsin je pisal rusko zgodo-
vino v ruskem jeziku; Ivan Krilov je bil prvi pesnik ruskih basen, ter
je postal — da slovenski govorim — ruski Vodnik. Gogol je začel pisati
novele in roman, Puškin in Lermontov sta s svojo poezijo očarala ves
ruski izobražen svet, in njiju genius je segel daleč čez mejo ruske države.
Naenkrat je svet sprevidel, da je literatura tega „barbaričnega“ slovanskega
naroda sorodna družim prevzetnim narodom, in nepristranski možje nemškega
in angleškega naroda so morali spoznati, da so Puškin, Lermontov,
Gogol itd. duševno sorodni Goethe-ju, Schiller-ju, Byron-u itd., in naposled
da pripovednik Ivan Turgenjev se nima ustrašiti ni kar se tiče vpljiva
na narod ni kar se tiče umetniške vrednosti marsiktere zvezde na literarnem
polju tega ali onega neslovanskega naroda.

Ivan Sergejevič Turgenjev se je rodil v Orel-u l. 1811. Njegov oče
je bil obrist. Umrl je, ko je bil Ivan komaj šestnajst let star. Odgojen
je bil veščidel po inostranskih učiteljih, ker je bilo med premožnejimi rus-
kimi plemenitaši tačas navada tujih učiteljev iskati. Tako je že precej
dorastel, ko je prvo rusko knjigo videti dobil in sicer od nekega robot-
nika svoje matere, kateri je v svoji služabnosti vendar strastno rad bral.
Turgenjev je obiskoval vseučilišče v Moskvi in v Peterburgu. Učil se je

svoje avtonomije, uklonili so se postavi in volili v mestno svetovalstvo, pa volili so samo slovenske zastopnike, ki se stavijo na pravna tla in bodo koristili svojega naroda zagovarjali v materinem jeziku. Nov tabor je za prihodnje dni na Goriskem blizu italijanske meje napovedan. V programu tega tabora ni najti ničesar, kar bi moglo tudi najbolj lojalno avstrijsko srce vznemirjati.*) Slovenci nikakor in nakamor iz Avstrije ne silijo, oni nimajo namenov nevarnih za državo; Italijani pa po „Comitato italiano triestino“ razpošiljajo oklice, ki naravnost upor pripočajo proti obstanku avstrijske vlade na Primorskem in za naglo združenje teh dežel s skupno (!) očetnjavo — Italijo.

Po vsem tem pa vprašamo, ali je vlada pravična pravnim in postavnim prizadevanjem slovenskega življa v tržaški okolici? Troje naših ministrov je bilo v Trstu in tiso se prav živo zanimali za mesto in njegov prihodnji razvoj. Odlikovali so celo nekatere osebe, katerih protivladno mišljenje je javno znano. O sreči in nesreči okolični še govora ni bilo. Okolica bo tudi v prihodnje imela v mestnem svetovalstvu samo 6 zastopnikov proti 48 mestnim in teh šestero naj proti toliki večini uspešno dela za okolično korist! In vendar je slovenski življel glavni steber avstrijske moči na Adriji! Nemški življel je v Primorji osamljen, živi pasivno in mnogokrat kaže brezznačajni nagib zatajati svojo narodnost. V Gorici, v Trstu se nevedno obnaša, italijanski življel ga prekосуje in v kot stavi. To zviti Italijani prav dobro spoznavajo, zatoorej so v zadnjem času svoje sovraštvo z vso težo proti Slovanom obrnili, kateri so jim glavna overa pri namerah, ktere hočejo v prihodnje doseči. Tu moramo opomniti, da moramo v Italiji razločiti dva posebna življa: monarhični, konservativni, ki je s sedanjo velikostjo in širjavo italijansko zadovoljen in nima drugega cilja, kakor državo notranje vrediti in jo od tujih držav neodvisno vediti. Za to mu je avstrijsko prijateljstvo veliko vredno, da ne bi morebiti prišel enkrat med kladivo in klado. Drugi življel je mazzinistično-republikanski, ki z neomahljivo stanovitnostjo teži po dveh ciljih: V notranjem razrušiti kraljestvo, in pa razširiti italijansko gospodarstvo po vsem oblasti, ktero Adrijo obdaja. Mazzinistično gibanje v Italiji je ravno zdaj živahno in je vlado prisililo, da je morala v nekterih krajih seči po izvanrednih naredbah. Še je kraljevska stranka močna dovolj, da vlado podpira in nasprotno stranko uadvladuje. Koliko časa bo še to trpelo, je vprašanje, ktero mora vzbujati prav resen premislek, zlasti z ozirom na napredke, ktere je storil Mazzinizem zadnja 3 leta na italijanskem poluotoku. S skrivnimi silami, ki delajo italijansko osodo, ni večne stalne zveze. Ako pa kedaj v Italiji Mazzinizem nadvlada, obrnil bo svoj prvi naskok proti Avstriji, kajti če je tudi monarhična Italija zadovoljna s svobodo do Adrije, glasilo se bo mazzinistično geslo: Svoboda in gospodarstvo do julijanskih planin!

Ne smemo se torej tako popolnoma zanašati na prijateljsko mišljenje kraljeve rodovine in njenih privržencev v deželi, ampak na jugu naše države moramo čuvati, gojiti in krepčati ono narodno samosvest, ki bo edina zanesljiva trdnjava proti pozrešnim namenom naših sosedov, in to je slovanška narodna samosvest. Pred vsem je dandenes naša dolžnost, da smo južnim Slovanom pravični v lastni deželi. V naših vladnih krogih se niso mogli sprijazniti z mislijo, da bi se zopet ustanovila Ilirija; morebiti se še sami loté kedaj tega vprašanja: naj bi ne bilo že prepozno. V Primorji se podpira italijanski življel boljtrija kakor ravnopravnost, protislovanškemu; naj bi se tega ne bilo prej ali slej še kesati. „Živio cesar Franc Jožef, živili Slovenci!“ tako so klicali zvesti Slovenci, ko je bil cesar med potovanjem v Primorji nazoč, in klic je prišel iz srca, iz najglobljšega prepričanja. Tem veselim dogodkom bi lahko stavili druge nasproti, ko bi hoteli spomin na lepo nazočnost cesarjevo ob Adriji kaliti. S kratka pa svarimo: Videant consules!

*) Pa se je vendar našlo supauradno sree, ki je svoja peresa in jezike brusilo nad briskim programom; gleda današnji dopis iz Brda. Vred.

Nekaj o taborih.

Da so tabori koristen ustaven pripomoček, spoznali so že stari Grki in Rimljani in spoznajo tudi zdaj, mislimo, vsi naši prvaki „majorum et minorum gentium“ z „Novicami“ vred. Kaj je starogrško „*εὐνοία*“ in rimska „*concio*“ v časih prave republikanske svobode drugega nego naš tabor s razločkom, da so resolucije takrat zbranega ljudstva imele postavno veljavo. Kjer in kader je prava javna svoboda cvetela, zmerom je bila ena prvih ljudskih pravic neomejeno se zbirati v velikih javnih političkih shodih. V časih despotizma in absolutizma se pa še nikjer niti o taborih ni smelo, niti se ne sme črhnuti. Vsi samodržci vseh narodov na tem svetu so se vedno tacihi javnih skupščin bali in se jih še bolj nego hudič križa, kakor naš priprosti pregovor pravi. Slavn in ob enem neznani angleški pisatelj Junijevih listov imenuje to pravico za svobodo tiska drugi steber prave javne svobode. Pri Napoleonu III. vidimo, da si daje jako počasi od svojih po svobodi hrepenečih Francozov od svojega samodržstva kaj odščipniti. Dal je že pred nekoliko leti postavdejnemu telu pravico adreso sestavljati in debatovati, vzel mu je jo spet, in dal je mesto tega pravico interpelacij, dal je tudi pozneje nekaj polajšanja časnikarstvu, ali o svobodnem taborovanju naroda ni hotel nič čuti. — Še le zdaj v najnovejšem času jedal neko jako obrezano in šantovo postavo o javnem združevanju naroda, za ktero so pa tudi Francozi tako strastno popadli, kakor bi se do skrajnosti istradani pes na vrženo mu kost zagnal. Vsak dan skoraj mora kjegod kakí policijski komisar ktero skupščino razgnati in že se pogovarjajo, da prestrašeni Napoleon nakanjuje to postavo zopet kasirati. Pod Bachom na priliko pri nas še niti nobene postave nismo za to imeli. Najstarejši pravi ustavni narod v Evropi, Angleži so se zmerom te pravice za vse javne zadeve v najširšem smislu posluževali in se je dandenes pri vsaki najmanjši priliki poslužujejo. Kakor stara je prava angleška svoboda, tako stari so „*meetings*“. Kader je bilo ktero veliko, važno pitanje na dnevnem redu, zmerom so razun časnikarstva naj bolj „*meetings*“ pritiskovali, da je stvar vzavest celega angleškega naroda prešla in da je po tem takem moral parlament „*nolens volens*“ po volji angleškega naroda pitanje rešiti. Kdo ne pozna iz povestnice sedanjega veka ogromnih meetingov, ktere je O' Conel za emancipacijo katoličanov po vseh kotih Irske in Angleške napravjal, povsod največ sam govoril in agitiral in s tem pravo grozo in strah vladi delal. Ti meetingi „*for catholics' emanipation*“ so morebiti ravno toliko, kakor njegovi govori v parlamentu k temu pripomogli, da se je to velevažno pitanje 1829. leta dovoljno za katoličane rešilo. — Take može, kteri za kako bistveno državno pitanje po vseh krajih meetinge napravljajo in sami povsod govorijo, imenujejo Angleži „*agitatorje*“ in jih kakor svoje prve državnike v visoki ceni imajo. Spominjamo tu le v novejših časih na slavno dioskura Cobden-a in Brighth-a, velika agitatorja iz tako imenovane Manchesterse sole. Ranjki Cobden je bil po vseh taborih veliki apostel ga „*free-change*“, to je za svobodno trgovino, Brighth pa v najnovejšem času za reformo volilnega reda za angleški parlament in odpravo državne irske cerkve. Cobden je bil vsled tega svojega javnega delovanja neizrekljivo od angleškega naroda spoštovan in je kakor poverenec svojega naroda znano trgovinsko pogodbo s cesarjem Napoleonom od točke do točke sam pretehtal in nazadnje sklenil. —

Sedanji angleški parlament pa je sklican na podlagi popravljenega volilnega reda, kar je največa zasluga agitacije Brightove. V dokaz tega nam služi to, da je Gladstone rekel pri sestavljanji zdanjega ministerstva, da se na noben način tega dela ne loti, ako tudi Bright kakor minister ne vstopi — to mu je bila *conditio sine qua non*. Bright-u je tako rekoč taborovanje pot do ministerske stolice napravilo. Se ve, da se kaj takega samo na Angleškem in v severni Ameriki dogoditi more. Ali je pa tudi Bright prvi taborski govornik velike Britanije, o čemur je vse angleško novinarstvo le enega mnenja! Pa tudi na vsak tabor, kjer Bright govori, ma-

potem zgodovine in Hegel-ove filozofije v Berlinu. Čez dve leti se je vrnil v Peterburg nazaj in je dobil službo v ministerstvu notranjih zadev. Leta 1852 je bil zaradi preostrega članka o ravno umrlem Gogolu primoran ostati v svojih posestvih. Ko je car Aleksander II. vladarstvo nastopil, zadobil je Turgenjev zopet popolno svobodo in je živel zdaj na Francoskem zdaj zopet doma na Ruskem. Od leta 1863 je naseljen v Baden-Badenu in obiskuje le posamezne kratke svojo domovino.

Za literarno delavnost je Turgenjeva zbudil najprvo zgodaj umrli ruski kritikar Belinski, s kterim se je seznanil za časa svoje službe v Peterburgu. V 32. letu svoje starosti je dal namreč Turgenjev svojo prvo pesem v tisk in potem še več pesmi. Ker se te niso s posebno pohvalo sprejele, začel je dvomiti nad svojim talentom in je sklenil nič več ne pečati se s slovstvenimi deli. Vendar dolgi prošnjam Belinskega, ki je lasten časopis izdajal, dal se je prepovoriti in je spisal malo povestico, ktera je ruskemu svetu razkrila izvrstnega prozaista in pisatelju samemu dala pogum. Tako je našel pot za svoj talent in od tedaj je obdelaval novelo in doživel je za pisatelja tolikanj čestilno veselje, da ga dan denes ne spoznava samo Ruska, temuč ves izobražen svet. To se ve, da bi bili naši južnonemški, avstrijsko-judovski časnikarji Turgenjeva, samo zato ker je Rus in Slovan, gotovo nevsmljeno raztrgali, ako bi jim bilo na prvo o njegovih delih soditi. Trezneji severo-nemški kritiki so mu pa v svetovni literarni zgodovini dali veljavo, ktere so prisiljeni tudi ti pripoznati.

Razen umetnijske dovršenosti se kaže v vseh Turgenjevega delih tudi tendencija zdanjega časa. On ni samo mojstersko risal podobe iz življenja ruskega naroda, on jih je risal z namenom, rekel bi političnim namenom. Dejanje in nehanje po ruskih stepah je v njegovih prvih povestih slikano z očesom umetnega malarja, s srcem nedolžnega otroka, in s persom pravega pesnika.

Podobe, ktere risa, so vzete iz malega ruskega plemenitstva, iz

uradniškega in kmečkega stanú. Dokler je trajalo še v Rusiji robotanje, telesna podložnost prostakov, risal je Turgenjev nesrečo teh ljudi s tako živimi barvami, da se pač mora reči: tudi on ima svoj delež na blagosrčnem in prostovoljnem dejanji zdanjega ruskega cara, ki je ruskega „mužika“ plemenitaške samovolje in gospodarstva osvobodil. — Ko je bilo robotovanje odpravljeno, obračala se je os njegovega slikajočega peresa na posamezne napake stanov ali v novejšem času rojenih razredov ljudi v narodu. V svojem izvrstnem romanu „*Otci in deca*“ se Turgenjev obrača proti tistim vse duševno življenje taječim materialistom, kteriso bašpo njem krščeni in še zdaj tako imenovani: nihilisti. Žalibog, da je s tipom, kterega nam podaja v osebi Basarova, zakrivil mnogo, da se je napačna vera raztrosila po svetu, kakor da bi bila na Ruskem mnogostevilna sekta tacihi samo na materijo, ne pa na kaj višega in blažega verujočih ljudi, pred kterimi se križajo Poljaki in za njimi vsi, kterim je rusko ime groza in strah, dasiravno je dokazano, da se dan denes na Ruskem imenuje marsikdo, ki je mlad in za liberalnost in svobodo vnet: nihilist. Zato pa smo vneti tudi mi, torej smo tudi mi nihilisti, ker zatiranje in tiranstvo tudi mi zanikujemo. Tipi kakor je ta „*praktičen*“ in suhoparen Basarov so povsod, žalibog še preveč jih je, samo da so menj ljubeznjivi kakor on, ker on je odkritosrčen, nihilisti po drugod pak so hinavci, ravno ravno zaradi svoje „*praktičnosti*“.

Najposlednje pripovedno delo Turgenjeva je roman „*Dim*“, v kterem risa ničevno nečimurnost in puhlost nekterih ruskih plemenitašev, in za kterega je kakor je tudi „*Slov. Nar.*“ ob svojem času poročal, dobil 6000 rubljev (okrog 10.000 gld.) pisateljskega honorara.

Naj bodo izvrstna dela Turgenjeva priporočena naši mladini, ktera se rusko uči, za branje, pa tudi onim gospodom, ki prestavljajo iz družih slovanskih jezikov in le predostikrat brez vkusa in zbiranja prestavijo, kar jim v roko pride.

gari ako je na najskrajnejšem severu Šotske, pošlje „Times“ zmerom generalni štab svojih brzopiscev in „repoterjev“, da drugo jutro od črke do črke v Londonu berejo, kar je Bright na večer govoril. — Pri tej priliki nam na misel pride, da so lansko jesen po šempaskem taboru „Novice“ — ako se blago izrazimo — jako naivno na dr. Vošnjaka padle in ga zaradi tega oštelevale, da med tiste „srbične“ taborite spada kateri morajo „povsod“ polegati, po vsej ceni in „povsod“ govoriti! Takrat smo rajše molčali in smo se le muzali pri razvijanju take naivnosti in take — recimo — otročje teorije o taborskih gubernikih. Ne rečem preveč, ako trdim, da je g. dr. Vošnjak zdaj razen Hermana prvi javni delavec za zedinjeno Slovenijo, to se pravi toliko kolikor za duševno in materialno emancipacijo našega naroda. Iz graške zbornice se je razlegala njegova beseda po celi Sloveniji in po njegovem zbadanju in zagovarjanju so začele štajerske občine adrese za to pošiljati. Po angleški teoriji bi moral zdaj g. dr. Vošnjak, ako bi imel časa, volje in sredstev, po vseh kotih Slovenije tabore napravljati, narod sklicavati in ga popraševati, ali je tudi za to misel, ali ne, — in s tem na vlado pritiskovati. „Novice“ so diametralno protivnega mnenja, one bi, ako bi na Angleškem izhajale, „mutatis mutandis“ tako-le argumentirale: Mi ne moremo zapopasti, da more človek tako „srborit“ taboriti biti, kakor ta-le Bright — dvakrat na teden v Londonu govori, potem nima ni mira ni pokoja in gre spet isto stvar v Liverpool, Birmingham, Manchester, Glasgow in Bog sam ve še kam mlaititi in prežvekovati!!! Ako bi naše „Novice“ pri taki argumentaciji bile na Angleškem ravno tako veljaven organ kakor so na Slovenskem, nastalo bi po celi zemlji poprek grogovito homerično smejanje od kanala la Manche počemši do Orkney-ovih otokov. Pri taborskih govorih in gubernikih ni pitanje: quis, nego quid? To se pravi, nam ni do tega, kdo govori, nego da imajo govori zaželeni vspeh. „Novice“ so rekle, da bi samo taki možje govorili, kateri so iz tistega kraja doma, kjer se tabor napravi. Mi nimamo čisto nič proti temu, nego dostavimo samo, ako imajo talente in sposobnosti za to. Ni vsakdo taborski gubernik, kdor bi ravno hotel. Taborski gubernik mora govoriti jako glasno, popularno in mora, kar je pri vsem glavna stvar, poslušalce za svoj predmet navdušiti. Nam so znani vsi guberniki kranjskega deželnega zbora, ali moramo odkritosrčno reči, da nima razen g. dr. Tomana, kateri je rojen taborsk gubernik, niti eden trohice teh gubernikih lastnost, ktere smo ravnokar kakor neobhodno potrebne navedli. Druga stvar je v deželnem zboru izobraženim soposlanec govoriti, druga spet desetim do dvajsetim tisočim glav več ali manj priprostege in v narodnih zadevah malo poučnega ljudstva pod milim nebom. Ravno iz tega vzroka večidel fizično ni mogoče, da bi po „Noviški“ teoriji možje govorili, ki so rodом iz tistega kraja, kjer se tabor osnuje, kajti dobri taborski guberniki so še na Angleškem redki, kaj še le pri nas početnikih. Da so vsi pravi ustavni narodi našega mnenja, navajamo tu taktum iz najnovejše italijanske povestnice. V začetku nastopa sedanjega ministerstva Menabrea hotel je odstopivši ministerski prvosednik Urban Ratazzi velikanski opozicijski tabor v Napolju sklicati in tam proti sedanji vladi grmeti; nadejal se je do 1 milijona obiskovalcev. Že se je po vseh italijanskih listih o tem govorilo, že so bili oklici in povabila po vsej Italiji razposlani, ko je kar na enkrat Ratazzi od svoje namere odstopil, zakaj, to ni znano. Urban Ratazzi pa je doma iz Alesandrije v Piemontu, bil je dolgo časa tam odvetnik in zmerom ga je tudi Alesandrija v parlament kakor svojega poslanca pošiljala. Celi Piemont je ravno tako, ako še ne bolj v opoziciji proti vladi, kakor Napolj, — torej bi bil moral po „Noviški“ teoriji Ratazzi doma v Piemontu tabor sklicati in tam govoriti, kajti sicer ne bi bil njegov tabor v Napolju nobene veljave imel! Ako bi nas volja bila še dalje to teorijo po zgodovinskih činah razvijati, lahko bi jo še bolj ad absurdum dopeljali. Naj zadosti to!

Nam se tudi dozdeva, ako se kak slaven, ali vsaj veljaven mož in gubernik na taborišči prikaže, ima taborovanje mnogo vspeha, ker se ga od že veseli in je navdušen ko ga zagleda, kakor se je g. dr. Vošnjaku šempaskem taboru dogodilo, — nego da bi kak „homo novus“ zbrano množico dolgočasiti začel. Torej se nam dozdeva, da je mnogo koristnejše taborske namene bolj pospešivno, ako po vseh taborih zmerom taisti vrstni ali vsaj dobri gubernik narod navdušuje, nego da bi nove in neznane osebe po taborskih odrih mléle, otrobe vezale, in pléle na zadnje same več nevedoče kaj, in bi tem načinom narod bolj k taborskim krečmam nego k taborski gubernici priganjale. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Žavca, 9 aprila. [Izv. dop.] (Začetek čitalnice.) Da bi ne pozabili, da bivamo v Avstriji, kjer je do zdaj ravnopravnost vseh narodov še vedno sama želja pravično mislečih je namestnija v Gradcu nam z nemšk. odlokom 12. mar. slovenska pravila narodne čitalnice potrdila, kar nam je okrajno glavarstvo z odpisom 3. t. m. naznanilo. Že včeraj 8. aprila je bila volitev novega odbora. Predsednik naše čitalnice je g. Janez Hauzenbihler, namestnik g. Jurij Bezenšek; odborniki: gg. Franc Roblek, dr. Jožef Tarbauer, Jožef Žigan in Dragotin Žuža. Namestniki odbornikov so gg. Jakob Janič, Janez Kocuvan, Franc Kovač in Matija Rešnik; tajnik g. Gust. Počtnik. —

Sklenilo se je ob enem, da hočemo slovesno odprtje naše čitalnice 4. nedeljo po Veliki noči t. j. 25. aprila obhajati, ker pozneje bi nam znali tabori marsikterega rodoljuba, kojega v svoji sredi videti želimo, drugam odpeljati. Ker vsem narodnjakom pismenega povabila poslati ne moremo in nam že čas tega ne pripušča, s tem vse rodoljube blizo in daleč vabimo, da se jih sv. Marka dan prav veliko v našem prijaznem trgu zbere, se vdeležiti narodne veselice, ktere program hočemo kakor hitro mogoče naznaniti in razposlati. Nadejamo se, da nas bratje iz Kranjske in Koroške tudi obiščejo in da če nas tudi ne bo na tisoče, kakor pri taboru, pa vsaj več stotin. Naši kmetje so še nekako premrtvi, malo jih skrbi najbližja

soseska, zato so njim pa neznane domače potrebe, iz njih mlačnosti naj jih zdrami čitalnica, ktera bo stalni obstanek le tedaj imela, ako vse moči združimo; kamen do kamena palača.

Iz Brda 8 aprila. [Izv. dop.] Dolgo smo morali čakati, predno nam je dovoljenje za tabor došlo. Podali smo prošnjo 21. marca glavarstvu v Gradiški; gosp. glavar se ni drznil rešiti jo v lastni pristojnosti, da si je ta zadeva po postavi v njegovem področji. Romala je tedaj prošnja v Trst k namestništvu; tu so jo nekoliko dni pretresovali in potem z natančno instrukcijo vrnili glavarstvu, da jo samo reši. Glavarstvo je naj prej stavilo pogoj, naj se izpusti 2. točka programa, ki zadeva zedinjenje Slovencev v eno kronovino „Slovenijo.“ — Ker so pa naši briski veljaki trdili, da ravno to jim je poglavitna reč — poskušalo je glavarstvo točko kolikor mogoče opiliti in tu Vam podajam prvi modri glavarstveni nasvet: „Le stirpi slave desiderano essere unite amministrativamente in quanto è possibile in una provincia.“ To je po slovenski: Slavjanska ljudstva želé biti združena administrativno, kolikor je mogoče, v eno deželo. Naši možje so gospoda glavarja podučili, da toliko ne tirjamo ker s tako točko bi merili nekako na panslavizem. Temu razlogu se je udal in stavil predlog naj se točka takole glasi: „Slovenci želé biti združeni po postavni poti v eno deželo z enim dež. zborom.“ Na to se je ugovarjalo, da z besedo „žele“ bi se pregrešilo zoper obliko resolucije itd.

Po dolgi bitvi še le je privolil gosp. glavar, da naj se sprajme ta-le točka: Naj se združijo vsi Slovenci po postavni „ustavni“ poti (in via legale costituzionale) v eno kronovino z enim samim deželnim zborom.

Postavna pot mu ni zadostovala, moralo se je pristaviti tudi „konstitucionalna“ in se vé, da ime zaželeno kronovino: „Slovenija“ se je moralo izpustiti.

Po vsem tem se je vročilo še-le dovoljene za tabor dne 8. t. m. tedaj 17 dni potem ko se je prošnja uročila. Kaj menite, ako bi bili podali prošnjo še-le tri dni pred taborom, kar bi po postavi smeli, kako bi se potem pogajalo glavarstvo? kje bi si v takem primerljaji sveta iskalo? — Res je, da med glavarstvom in namesništvom občeje telegraf, med Brdi in Gradiško ga pa ni, in zaradi tega bi morali prosilci ali pa glavarstvo razpostaviti ordonance na cesti med Biljano in Gradiško, da bi pogajanje posredovali. — Koliko sitnih ceremonij vganjajo gosposke z nami zatiranimi Slovenci, kader si hočemo po postavni poti v narodnem obziru kaj pomagati; z Nemci ni toliko pogajanja, tem dovolé tudi revolucionarna društva, ki nameravajo vzbuhati in širiti idejo pangermanizma v Avstriji, kakor n. pr. ne davno v Gradcu. —

Plakati se že tiskajo in se razpošljejo predno mogoče po vsem Slovenskem. Vse drugo je v redu. Bog daj še 18. aprila lepo vreme! pri nas bo ravno vse v najlepšem spomladanskem cvetju. Z naravo bomo praznovali pa tudi mi naravno naše vstajenje!

Iz Dunaja, 10. aprila. H. G. [Izv. dop.] Kakor ste kratko že enkrat naznanili, začel bode tukaj v kratkem izhajati nemški časopis s federalističnim programom. Kakor čujem so posebno Čehi in med temi v prvi vrsti dr. Gregor, lastnik „Naših Listov“ in Sladkovski med tistimi možmi, kateri menijo dostojen organ za slovanske, romanske, in nemške federaliste ustanoviti, ki bode v vseh rečeh odločno in svobodomiselnost in energično zastopal naše interese. List se je od kraja imel imenovati „Slavisch-romatische Post.“ Da bi pa mogel biti tudi nemški in federalistom, katerih število se vedno moži, glasilo, menijo rajši krstiti ga „Fortschritt.“ Do zdaj noben organ za federalistične interese na Dunaji ni imel sreče. „Ost und West-a“ ki ga je izdajal Tkalcac v dostojno veliki obliki, so bile kmalu razne nezgode Šmerlingovih časov k pogrebu spravile in za njim enako velikega lista ni bilo. Upajmo, da bode tem novim početnikom srečnejše šlo in da se bodo podpiranja tega lista tudi Slovenci z obilo naročbo udeleževati. — Vladni listi dunajski Slovincem in Sloveniji pridno pri vsaki priliki in nepriliki stranske brce in sune dajejo. „N. fr. Pr.“ je te dni dejala, da decembarska ustava Slovincem še prvih začetkov kulture ne more dati. Tega pa vendar naši ustavo-zvesti Svetci niso zaslužili, ka-li? Ravno tako Beustova stara „Presse“ govori o „unfindbare slovenische nation“ in „Morgenpost“ pa stvar na glavo postavi, trepeče pred bližajočim se federalizmom in v svojem duhu vidi kako se bode ogersko kraljestvo s kraljestvom Slovenija trgalo za Hrvaško. Če ti dunajski časnikarji menijo, da pri nas „ni še prvih začetkov kulture“ temuč, da smo barbari in strašni suroveži, pustimo jim veselje. Eno pa jim pritrdimo. Decembarska ustava nam res ne bo kulture dala, če si je ne bomo skušali sami pomnožiti. Sicer pa za vsacega, kdor pozna sploh slovenskega kmeta, pa nemškega v doljenemali zgorenjem Estrajhu, ni nobeno vprašanje, kateri ima prve začetke kulture bolj za hrbotom.

Politični razgled.

Državnemu zboru začenjajo že nemški listi precej naravnost hrhret kazati. Tako smo o gališkem vprašanju te dni brali v graški „Tgp.“ Ustavni odbor je resolucijo obravnaval s lahkomiselnostjo, ki more na Poljskem izbuditi le črt, pa tudi ne more zadovoliti izven parlamenta stoječih nemških krogov. S suhim stavkom: „Ustave se ne sme nihce dotikati“ se taka vprašanja ne rešujejo. O tem se bo tudi državni zbor prepričal, ko bo videl, da poljska opozicija ni kaka politična dnevna muha, ampak da je dobro premissljena, dobro pripravljena državopravna akcija. Ako so pa poljske tirjatve med narodom res tako živo ukoreninjene, treba jih je z večjo pozornostjo obravnavati. Poljem kazati samo na decembarsko ustavo, zna biti ravno tako neplodno, kakor je bilo pred leti neplodno kazati Ogrom na februarsko ustavo. Mi smo prepričani, da se mora vsakako pobotati s Poljaki. Ako ministerstvo in drž. zbor to spravo nikoli ne izpustita, zna se jim pripetiti, da se bo brez njih in nad njimi prestopilo na dnevni red.“ — Vsakako je ta „Tgsp.“ beseda znamenja časa!

Negovo Veličastvo je potrdilo postavo o ustanovi Franc-Jozefovega vseučiliča v Zagrebu. Ko se je ta novica v deželnem zboru prebrala, nastalo je prav živo veselje. Na to je volil dež. zbor 31 poslancev v državni zbor ogerski.

Poljsko časopisje ostro zahteva, da poljski poslanci porabijo priliko posvetovanja o postavi zastran ljudskih šol (ktero se ima te dni pričeti) in posvetovanja o davkih, ter tirjajo sprejetje poljske resolucije. Mi menimo, da bi ne bilo preveč tirjano, ako iste prilike tudi Slovenci v rajhsratu ne izpušče, temuč naravnost povedó, kaj tirja naš narod.

Iz Krakova pripoveduje časnik „Kraj“, da bo spregovoril prestolni govor, s katerim se bo drž. zbor končal, tudi o gališkem vprašanju in obetal, da bo vlada v prihodnji sesiji zboru izročila predlogov glede Galicije. Ni posebno verjetno, da bi v Krakovu že zdaj znali za prestolni govor.

Iz Bruselja beremo: V rudarskih fužinah in jamah za premog v Seraingu je nastal nered med delalci. Žandari in vojaki so morali iti na mesto neredov. Župan, mnogo vojakov in častnikov je ranjenih.

Tako imenovano belgijsko vprašanje, ki se je bilo pred nekterimi tedni na političnem obnebi pokazalo, se bo menda brez nevihte razvzlozilo. Kar se tiče železnic, bodete Francija in Belgija brez drugodržavne komisije sami poravnale, družega pa ni, kaj poravnovati pri tem vprašanju.

Nedavno so v Parizu tri shode razgnali. Ko se je eden teh zborov razpuščal, prišlo je do neredov, tako da se je morala tudi policija vti-kati; 4 osebe so zaprli. Cesar je zelo nezadovoljen s princem Napoleonom, ker se zadnji bolj in bolj stavi v vrsto opozicije, tako da se ministri nepre-nahoma o njem pritožujejo. Volilno gibanje bo neki neizmerno veliko. Iz vsega se vidi, da opozicija narašča, in da bo Napoleon prisiljen s zunajno vojsko domačo opozicijo omejiti in pokriti. Sicer je v postavodajnem zboru minister Lavalette zopet mir prerokoval, kar pa nima dosti pomeniti, ako pomislimo, da imajo diplomati zato jezike, da svojo mnenje pokrivajo. La-valette je gledé Nemčije govoril: Z Nemčijo nismo imeli ničesar obravnavati. Iz tega je razvidno naše iskreno hrepenenje ostati v dobrem prijateljstvu in nikakor se ne utikati v čisto nemške zadeve. Spremembe, kakoršne so se v Nemčiji dogodile, so na dan sklicale mnogo začasnih tirjatev, sovrašttev in nevolje. Čas pa bo zacelil, kar je spravlil na dan. Zatorej se ne bomo ni-kakor menili za vprašanja, ki se nas neposredno ne tičejo. Samo postavni razlogi bi nas mogli izvabiti iz našega mirnega stališča. Teh pa ni nikjer videti. Mi spoštujemo pravico drugih, pa se nimamo bati, da bi drugi naših pravic ne spoštovali. — Saj se bo pokazalo, kako daleč sega spoštovanje do tujih pravic.

Iz Rima se naznanja 9. t. m. po telegrafu: Zarad zlate maše papeževe se je tu sešlo in še shaja neizmerno število duhovnikov in tujcev. Blizo sto avstrijskih škofov je že tukaj. Po vseh ulicah je jako živo gibanje proti Vatikanu. Včeraj so se sprejemale deputacije in rimski „nobili“, denes se sprejemljejo ženske. V Vatikanu so razpostavljena darila, kar jih je iz vseh krajev sveta sv. oče dobil. Po slavnostnem programu bo v saboto kupla sv. Petra razsvetljena; v nedeljo zjutraj bere papež sv. mašo u Peterski cerkvi; zvečer umeten ogenj na Pietro Montorio. V ponedeljek mašuje papež v „tata Giovanni“, kjer je pred 50 leti bral novo mašo. Včeraj je v sijajnem sprevodu izročil francoski poslnec voščila svojega vladarja, denes jih izroči avstrijski poslanec.

Portugiški poslanec je v Madridu bral pismo svojega vla-darja, v katerem portugiška vlada izreka, da kralj Dom Fernando noče spre-jeti španske krone, pa tudi ne predse pustiti deputacije, ki hoče priti v tej zadevi v Lizabono. Minister Serano je to pismo sprejel in odgovoril, da on ne more kralju Donu Fernandu krone ponujati, ker se kortesi niso sklenili, kako se ima v prihodnje Španija vladati.

Iz Madrida poročajo, da je vlada v severne provincije poslala vojaških čet, ker je bilo čuti, da so se pokazale nekatere uporne čete.

Iz Peterburga se bere: Minister stavb general Melenskoj bo v kratkem svojo službo zapustil, češ da je preslabo zgradil železnico Kursk—Kiev.

Razne stvari.

* (G. Jurij Srebre †), praktični zdravnik in hišni posestnik v Mariboru je 61 let star po dolgi težavni bolezni 10. t. m. popoldne umrl. Koliko spoštovanja je užival ranjki, ki je bil dolgoleten ud mariborske či-talnice in zvest rodoljub, kazal je dolgi sprevoč, ki je včeraj umrlemu ska-zoval zadnjo čast. Lahka mu zemljica!

* (Tabor v Sevnici.) Iz raznih krajev dolanje Štirske nam prihajajo glasovi o ogromnih pripravah za sevnški tabor. Ako se tudi so-sednji Kranjci količkaj vdeleže, utegnil bi sevnški tabor, kar se tiče števila obiskovalcev, preseči vse dosedanje tabore.

* (Oklic tabora goriškega se glasi:) „Slovenci! Da bi se pretresala in pretehtala nektera kaj važna vprašanja, ki zadevajo de-loma goriška Brda sama, deloma vse slovenske pokrajine skupaj, zbralo se je dne 21. marca tek. leta nad 50 Briskih županov, starešin in drugih rodo-ljubov v Biljani. Kar so tu sklenili, namenili so razodeti visoki vladni in de-želni zborom na Slovenskem. Da bi pa njihovi sklepi tem večjo veljavo in moč zadobili, sklenili so nadalje predložiti jih vsem drugim bratom Sloven-cem, da jih javno potrdijo in v ta namen so odločili sklicati „tabor“ pod Drnovkom na potoku Reka v Biljanski županiji dne 18. apr. 1869 ki se začne ob 2. uri popoldne in na katerem se bo razgovarjalo o teh-le točkah (Sledé petero znanih programovih točk): Briski rojaki! Na slovenski meji se zberemo v tabor, da pod milim nebom slovesno potrdimo, kar so ske-nili naši župani in veljaki za naš blagor in za vzajemno korist vseh Sloven-cev. Dokažimo tu vsemu svetu, da zemlja, na kateri bivamo, je resnično

zemlja slovenska; da nam je živo na srečo blagost našega naroda, naš jezik, naša domovina! — Vsi drugi bratje Slovenci pa in zlasti naši sloven-ski sosede na Goriškem, vljudno Vas vabimo, da pridete tudi Vi v obilnem številu na tabor v Brda. Z Vašo pomočjo se bomo kot narodni stražniki na južni meji slovenski „z uma bistrim mečem“ tem krepkeje borili za naše in Vaše pravice, za vrli naš nared slovenski. Ne v dajmo se! Odbor.

* (Narodno gibanje.) Na dan sv. apostolov Petra in Pavla bodo rodoljubi na Laškem odprli narodno čitalnico. Kakor se nam pri-poveduje, ne bodo v zadregi zaradi prostorov, narodni tržani so jim jih brez plačila do zdaj že troje prav obširnih ponudili. Živili!

* (Novo voljeni poslanec g. Žuža) je zbolel, vendar nevar-nost ni velika.

* (1000 novih slovenskih brošur) je naročil znan rodoljub za tabor na Brdu pri Gorici. Naj bi ta izgled ne ostal osamljen.

* (G. Davorin Trstenjak) znani slovenski pisatelj in učen-jak, zdaj župnik v Ponikvi, poprej v St. Jurji je — ako se nam je iz Celja istina poročila — namenjen preseliti se v Zagreb, kjer bo opravljal njemu vsakako vgodno službo arhivarja na jugoslovanski akademiji. Kakor je želeti, da bi dobil marljivi starinski preiskovalec dostojno mesto, kjer bi se mogel popolnoma vednostim žrtvovati, tako je obžalovati, da nam talent za talentom odhaja iz domače dežele.

* (Slavnemu umrl. ital. skladatelju Joahimu Ros-sini-u v spomin) 6. in 7. aprila v gledišči goriškem velikanski pevni in godbeni koncert, kterega so se udeležile vse muzikalne moči, domače in tuje, kar jih je zdaj v Gorici — čez 110 oseb. Izvrševal se je glasoviti „Stabat mater.“ Čisti dohodki so odmenjeni zavodu zapuščenih otrok.

* (Gospodarstveno-postavodajna posvetovanja v Trstu.) Pri namestništvu se je pričelo 1. dan t. m. pretresanje mnogih načrtov postav: gozdne postave, postave zastran pokončevanja hroščev (ke-brov) in goseneč, postave zastran vpeljanja deželni žrebčarij, zastran reje goveje živine in zastran zboljšanja oslovskih in mežgovskih plemen v Istri. Predsednik temu zboru je dvorni svet. g. K. Fidler, deležniki so: pooblaš-čenci deželni zastopstev primorskih in kmetijskih družb pa tudi drugi zve-denci. Goriški deželni odbor je poslal dr. Tonkli-a, gor. kmetijsko družbo zastopa dež. svet, dr. Defacis, vdeležujeta se posvetovanj tudi gg. brata Po-laj-a, (c. k. glavar Sežanski in deželni poslanec.)

(Iz Ptuj-a.) V nedeljo 18. t. m. bode v naši čitalnici „beseda, s petjem, glediščno igro, govorom in plesom. Udje so uljudno povabljeni. Začetek ob 8. uri.

Odbor.

* (Iz Ljubljane) se piše v „N. f. Pr.“: Dve noči zaporedoma so že Dežmanu okna pobili. — Novica, da bi sedeli v deželnem šolskem svetovalestvu trije duhovniki, kakor ljubljanski dopisnik v „N. f. Pr.“ piše, ni resnična, kajti sedanje svetovalstvo je le začasno in se nadaljuje še po-svetovanje o tej stvari, kterega se tudi Dežman udeležuje. Dopisnik si obeta, da pride tudi protestantični pastor med šolske nadzornike.

* (Lepa vinska cena.) V Slov. Bistrici so se v javni dražbi vina iz zapuščine g. oskrbnika Pongratza prodale po 224 gl. polovnjak.

* (G. Miroslav Vilhar) posestnik in župan v Zagorji je pri Njegovem Veličastvu vložil v imenu prebivalcev notranje Kranjske prošnjo, naj bi se dolгови na davku milostljivo odpustili in več ne iztirjavali. Pač se, pristavlja tej novici „L. Tagbl.“, po vsej Kranjski toži zaradi prevelikih davkov, ali kdor trezno sodi prometo in zemljo Notranjske, mora priznati, da je Notranjska najbolj preobložena. Vzlasti trpi senožeški okraj, kjer se zemljišča prodajo po ceni, kakor nikjer.

Razjasnilo in priporočilo!

Da upokojim svoje podpornike, izrekam, da v mojih kakor znano prav velikih izložbinah omarah ni najti niti pakfona niti družega goljufivega blaga, kar so si predrznile pripovedovati nekatere osebnosti, ki bi rade pametne bile.

Da tako žalostno krušno nevošljivost krepko zavrnem, plačam 100 cekinov ali pa primeren zne-sek v bankni valuti po vsakokratnem dnevnem kursu vsacemu, kdor mi v obéh mojih izlogah najde le eno čé tudi še tako majhno stvar, ki bi ne spadala pod rubriko: juveli, srebrnina ali zlatina.

Ob enem priporočam svojo zalogo blaga, ko bi ena ali druga stvar ne bila popolnoma po ušéči, kar se v vsaki veči kupčiji sem ter tje lahko pri-meri, mi je vsled mojih zvez s prvimi fabrikami prav lahko mogoče, v malo dneh ustreči posameznim željam.

Da se vsi v moje delo spadajoči popravki le pri meni najboljše izdelujejo, je itak že tako znano, da se mi odveč zdi še kaj več o tem govoriti.

Av gust Thiel,
juvelir, zlatar in srebrninar v Marboru,
gosposke ulice, Payerjeva hiša.